KỸ SƯ
TRẦN VĂN NAM
TRƯỞNG KHU
CÔNG CHÁNH
NHA TRANG
NĂM 1954

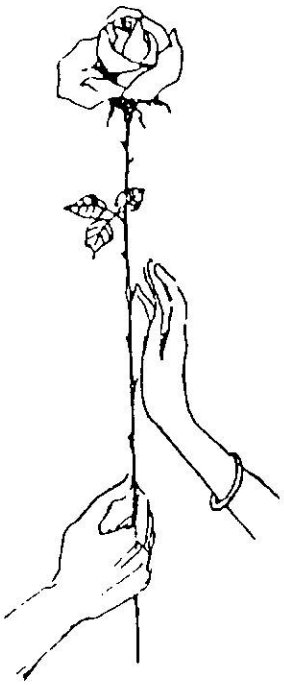

BỬU HIỆP

Ba mươi lăm năm sau, sống ở ngoại quốc, nhắc đến Khu Công Chánh Nhatrang, mà vẫn tưởng thời gian đó, khung cảnh đó, như mới gần đây, thỉnh thoảng mơ màn ẩn hiện trong tâm tư, rồi lại tan dần vì sự quay cuồng của cuộc sống.

Khu Công Chánh Nhatrang có lẽ là một trong những Khu Công Chánh thuộc loại kiến trúc tân kỳ, mỹ thuật và trang nhã hơn hết. Nằm trên Đại Lộ Duy Tân, sát cạnh bờ biển Nhatrang, Khu Công Chánh xây cất một tầng lầu, hướng về phía biển; hai phần bên phải, trên lầu và dưới đất dành cho phòng làm việc; một phần bên trái, trên lầu và dưới đất, là chỗ ở của Trưởng Khu.

Qua nhiều giai đoạn, Trưởng Khu thời ấy là Ông Paul Nhựt, được cử thay thế một người Pháp, rồi tiếp đấy là Ông Nguyễn Văn Hiệp, nguyên Giám Đốc Nha Thủy Vận; kế đến năm 1954, Ông Trần Văn Nam nguyên Trưởng Ty Công Chánh Biên Hòa được cử làm Trưởng Khu Công Chánh Nhatrang.

Ban ngày làm việc tại Phòng Kỹ Thuật trên lầu một, gió biển thổi qua rặng thông rì rào mát mặt, chiều đến cơm nước xong, vợ chồng con cái xách chiếu, nước trà ra bờ biển, trải chiếu trên bờ cát trắng, ngồi ngắm trăng lên ở cuối chân trời, thỉnh thoảng hớp chút trà tàu và tâm tình chuyện trò, tận hưởng cái đẹp ngất ngây của trăng của nước. Khi trăng lên đã khá cao, bụng đã thấy cào cào, thì trứng lộn rau răm tiêu muối, thịt nướng từng xâu thơm phức, bia lạnh ướp đá; bạn hàng rong đã đi từng nơi rao hàng mời khách. Cuộc sống có vẻ mơ mộng thần tiên; thảo nào các sinh viên Trường Cao Đẳng Công Chánh, mỗi độ nghỉ hè, ráng xin cho được đi tập sự tại Khu Công Chánh Nhatrang.

Trong một bài viết ở LTAHCC mấy số trước, Anh Ngô Trọng Anh có đề cập đến Ba nhân vật trong ngành Công Chánh, Ba Trưởng Khu nổi tiếng của ba Vùng. Anh Ngô Trọng Anh đã nhắc đến nhân vật Miền Bắc, Ông Trưởng Khu Nguyễn Dần, với tánh tình điềm đạm, dịu dàng, dễ dãi và đơn sơ; nhắc đến Ông Trưởng Khu Miền Trung, Ông Trương Văn Huế, với con người chững chạc, trang nghiêm, quắc thước và gương mẫu và nhắc đến Ông Trưởng Khu Miền Nam, Ông Trần Văn Nam, một mẫu người bình dân, vui tánh, nhân từ và đức độ.

Ông Trần Văn Nam, người miền Nam, mập tròn, người thấp, thường trang phục trong bộ ka-ki màu vàng hay màu xám tro, áo sơ mi cụt tay hay dài tay tùy thời tiết. Ít khi thấy Ông Trần Văn Nam bận áo quần bộ. Nếu trong quân đội có câu "huynh đệ chi binh", thì trong ngành Công Chánh, Ông Trần Văn Nam rất xứng đáng được tặng câu "Ái Hữu chi tình".

Tình của Ông Trần Văn Nam đối với các kỹ sư thuộc quyền rất là đậm đà đằm thắm, cư xử với nhau như tình Ái Hữu, như bát nước đầy. Bộ Tham Mưu của Khu Công Chánh thời kỳ ấy gồm những kỹ sư đầy đủ khả năng, kinh nghiệm, tài ba và xuất sắc.

Phòng Kỹ Thuật phải kể đến Bác Nguyễn Công Tốn, mặc dầu tuổi tác, song am hiểu tường tận tất cả vấn đề kỹ thuật, được biệt danh "thập bát ban võ nghệ tinh thông"; Bác Nguyễn Văn Huân, rất giỏi về đập nước, đê điều, kinh rạch được cử phụ trách đê đập Đồng Cam Phú Yên, và đê đập vùng Ninh Thuận; Anh Hoàng Đình Khôi rất giỏi về tính cầu kỳ, cống nước; Anh Nguyễn Đình Hách có biệt tài trình bày tất cả vấn đề kỹ thuật trước đám đông rất mạch lạc, song suốt; Anh Hách lại là người đầu tiên áp dụng điện cơ vào các vấn đề kỹ thuật tại Khu. Phòng Dụng Cụ do Anh Nguyễn Mạnh Hoàn điều khiển. Ngoài trách nhiệm bảo trì máy móc, xe cộ và tân trang dụng cụ cơ giới cho Khu, Anh Nguyễn Mạnh Hoàn được Ông Trần Văn Nam nhờ đặc trách các vấn đề đối ngoại, tìm ra đáp số cho các bài toán nan giải.

Các kỹ sư Trưởng Ty Công Chánh các Tỉnh thì gồm toàn Kỹ sư nhiều khả năng tháo vát; Anh Đinh Gia Bái Trưởng Ty Công Chánh Bình Định; Anh Mai Văn Mẹo Trưởng Ty Công Chánh Phú Yên; Anh Trương Thành Khán Trưởng Ty Công Chánh Khánh Hòa; Anh Lê Khắc Thí Trưởng Ty Công Chánh Bình Thuận.

Với một thành phần nhân sự như trên, Ông Trần Văn Nam, trong khi đảm nhận chức vụ Trưởng Khu Công Chánh Nhatrang, đã đem lại cho Khu Công Chánh tất cả cảm phục và nể vì của Chính Quyền và Dân chúng. Câu nói bất hủ của Ông Trần Văn Nam là "nhu thắng cương". lấy "mềm trị cứng". Trong những khi trà dư mà không tửu hậu, vì Ông Trần Văn Nam dùng trà rất nhiều mà không dùng rượu, khi khách đã được mời ngồi, và khi Bà Trần Văn Nam đã bưng bình trà nóng hổi ướp sen và đôi tách trà trong sạch ra để ở bàn, là Ông Trần Văn Nam bắt đầu tươi cười mời khách dùng trà. Đôi khi Ông kể chuyện Miền Nam, hết Vĩnh Long, Cần Thơ đến Mỹ Thuận, Biên Hòa. Thỉnh thoảng, Ông chêm vài câu thơ:

"Đèn Nhà Bè ngọn xanh ngọn đỏ,
Đèn Mỹ Tho ngọn tỏ ngọn lu,
Anh về học lấy chữ "nhu",
Chín trăng em đợi, mười thu em chờ."

Chữ "nhu" của Ông Trần Văn Nam rất đáng được đề cao. Làm việc với Ông lâu ngày mà chưa bao giờ thấy Ông nói lớn tiếng hay gây sự ồn ào. Việc nào cũng từ từ giải quyết và việc nào cũng xong đâu vào đấy cả. Không biết Ông thông suốt danh từ quân sự từ năm nào, mà đôi khi Ông đã dùng danh từ quân sự một cách trôi chảy và hợp thời. Năm 1954, khi tiếp thu Bình Định, Ông đã vừa nói vừa đùa: "Hai mặt giáp công", chia chuyên viên ra làm hai toán, tất cả với xe cộ máy móc đầy đủ, một toán đi theo Quốc Lộ số 1 từ Nhatrang thẳng ra Qui Nhơn; một toán đi từ Ninh Hòa lên BanMeThuot, đến Pleiku và từ đấy xuống Qui Nhơn. Cuộc hành trình nầy chia ra làm nhiều đoạn, đến đâu ngủ đấy, giăng màng ngoài trời, tự nấu cơm ăn. Các Kỹ sư của mỗi toán, trong khi ngồi trên xe, phải làm một phúc trình về tình trạng kiều lộ trên đoạn đường mình đã đi qua. Đến Quinhon, trong phòng Hội, một bản phúc trình đầy đủ về tình trạng đường sá đã được đánh máy sẵn, và chỉ chờ Ông Trần Văn Nam duyệt ký và cho người mang tay về trình Bộ.

Cách thức làm việc cấp kỳ của Ông Trần Văn Nam rất được cấp Bộ và Cấp trên Bộ tán dương nhiệt liệt.

Vài năm sau, Ông Trần Văn Nam được thăng chức Tổng Giám Đốc Kiến Thiết và Thiết Kế Đô Thị, Ông làm việc thêm vài năm và sau đó Ông về hưu dưỡng già.

Ông Trần Văn Nam mất tại một căn nhà nhỏ vùng Tân Định. Anh Lê Khắc Thí và người viết bài nầy đã đến dự tang lễ và tiễn đưa cấp Thầy đáng kính về nơi an nghỉ cuối cùng.

"Bách niên dư hậu hà nhân khốc Tổ Như".

Mấy mươi năm sau cũng còn có nhiều Ái Hữu tưởng nhớ đến Ông Trần Văn Nam nguyên Trưởng Khu Công Chánh Nhatrang.

BỬU HIỆP

Đón Xuân không quên nghĩ đến những đồng bào đang lênh đênh trên biển cả hay còn cơ cực trong các trại tị nạn Hồng Kông và Đông Nam Á.